

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 463/2015-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) o návrhu [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom, Kuzmányho 29, Košice, na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce Markušovce z 2. júna 2015 vydaného v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Markušovce z 2. júna 2015 vydané v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. v časti, v ktorej bola [REDACTED] uložená pokuta nad sumu 81,76 €, **z r u š u j e .**

2. Vo zvyšnej časti rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Markušovce z 2. júna 2015 vydané v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. **p o t v r d z u j e .**

3. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov), ktorú je obec Markušovce povinná zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Matúša Lemeša, Kuzmányho 29, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bol 19. júna 2015 osobne doručený návrh [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom, Kuzmányho 29, Košice, na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce Markušovce (ďalej aj „obecné zastupiteľstvo“) z 2. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) vydaného v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon o ochrane verejného záujmu“ alebo „ústavný zákon“).

Navrhovateľ ako starosta obce Markušovce svoj návrh na preskúmanie rozhodnutia obecného zastupiteľstva z 2. júna 2015, ktorým mu za porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu bola uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona v sume 1 789 €, odôvodňuje týmito námietkami:

- uložená finančná sankcia (pokuta) bola nesprávne vypočítaná,
- uložená finančná sankcia (pokuta) je zjavne neprimeraná,
- obecné zastupiteľstvo mu odňalo možnosť vyjadriť sa k veci.

K námietke nesprávne vypočítanej finančnej sankcie (výšky pokuty) navrhovateľ uvádza, že v súlade s čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie, pričom on začal vykonávať verejnú funkciu až 15. decembra 2014, keď sa ujal funkcie starostu obce Markušovce. Jeho

ročný príjem za rok 2014 tak predstavoval len sumu 981,06 €, keďže verejnú funkciu vykonával v roku 2014 len 17 dní. Navrhovateľ je preto toho názoru, že správne vypočítanou sumou sankcie za nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je suma 81,76 €, t. j. jedna dvanástina z jeho reálneho ročného príjmu (981,06 €).

V súvislosti s námietkou, že finančná sankcia (výška uloženej pokuty) je zjavne neprimeraná, navrhovateľ argumentuje, že napadnutým uznesením obecného zastupiteľstva bol porušený princíp právneho štátu, „*keď sankcia vo výške mesačného platu 1789 Eur za deň omeškania so splnením zákonnej povinnosti, ktorej omeškanie nemalo žiadne následky na ochranu verejného záujmu, je na prvý pohľad zjavne neprimeraná*“.

Navrhovateľ vo svojom návrhu nepopiera, že „*až dňa 15. 1. 2015 odoslal na poštovú prepravu písomné oznámenie vyžadované čl. 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu... Napriek tomu navrhovateľ považuje rozhodnutie za nezákonné, nepreskúmateľné a vydané v rozpore s účelom a cieľom zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov. Navrhovateľ je presvedčený, že povinnosti vyplývajúce mu z ústavného zákona... si vždy riadne plnil a dôvody, pre ktoré mu bola uložená pokuta, nie sú porušením zákona, ani nie sú spôsobilé akýmkoľvek spôsobom sa dotknúť ochrany verejného záujmu a už vôbec nemôžu byť považované za poškodzovanie verejného záujmu.*

... *Je zrejmé, že účelom tohto zákona nebolo trestať navrhovateľa za to, že písomné oznámenie podal na poštovú prepravu o jeden deň neskôr, ale dosiahnuť to, aby verejní funkcionári pravidelne predkladali písomné oznámenia... V tejto veci nebola konštatovaná nesprávnosť predmetného písomného oznámenia, teda jediným porušením navrhovateľa malo byť to, že takéto oznámenie podal o deň neskôr. Navyše podľa nášho názoru takýto výklad zákona je neprimerane tvrdý v tom, že ako je zrejmé v tejto veci, navrhovateľ sa ujal funkcie dňa 15. 12. 2015 (správne má byť 15. 12. 2014, pozn.), pričom dňa 15. 1. 2015 odoslal predmetné oznámenie. V tejto veci zákon uvádza 30-dňovú lehotu, teda u navrhovateľa došlo k omylu, keď 15. 1. 2015 považoval za posledný deň lehoty.“*

Navrhovateľ tiež namieta, že obecné zastupiteľstvo mu neumožnilo vyjadriť sa k veci v zmysle čl. 9 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, pričom podľa jeho názoru označené ustanovenie ústavného zákona je potrebné vykladať tak, „že aj v prípade, ak bolo začaté z vlastnej iniciatívy (teda z vlastného podnetu) orgánu, je potrebné, aby bol verejný funkcionár vyzvaný na to, aby sa k veci vyjadril“. Postup obecného zastupiteľstva, počas ktorého nebol vyzvaný na vyjadrenie k veci, je preto podľa navrhovateľa „nutné považovať za porušenie základného práva uvedeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky“.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Markušovce zo dňa 2. 6. 2015 vydané podľa čl. 9 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, ktorým bola [REDAKOVANÉ]... ako starostovi obce Markušovce uložená pokuta vo výške 1789 Eur... zrušuje.

Obec Markušovce je povinná nahradiť [REDAKOVANÉ]... trovy konania v sume 296,44 Eur do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu a to na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Ďalší priebeh konania

Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 463/2015-11 z 29. júla 2015 ho prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie si ústavný súd vyžiadal stanovisko obecného zastupiteľstva k návrhu, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 25. septembra 2015. Obecné zastupiteľstvo sa vo svojom stanovisku vyjadruje k jeho námietkam o neprimeranosti a nesprávne vypočítanej výške pokuty takto:

„Sankcia je vypočítaná podľa platu schváleného Obecným zastupiteľstvom Uznesením č. 4/2014. Sankcia je určená podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, kde nám neprináleží komentovať primeranosť jej výšky. Zákon jednoznačne uvádza v článku 9, že pokuta sa ukladá, kde obecné zastupiteľstvo nemá možnosť pokutu neuložiť alebo ju znížiť či zvýšiť. Navrhovateľ... sám v odôvodnení priznal, že oznámenie zaslal po lehote.“

K námietke navrhovateľa, že mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa k veci pred vydaním napadnutého rozhodnutia, obecné zastupiteľstvo vo svojom stanovisku uvádza, že predložený audiozáznam z rokovaní obecného zastupiteľstva, ktoré sa uskutočnili 21. apríla 2015 a 6. mája 2015 (audiozáznam tvorí prílohu stanoviska), dokazujú že *„Vyjadrenie navrhovateľa v zaslanom návrhu o tom, že obecné zastupiteľstvo navrhovateľovi odňalo možnosť vyjadriť sa k veci je zavádzajúce a nepravdivé.“*

Obecné zastupiteľstvo vyslovuje vo svojom stanovisku tiež nesúhlas s trovami konania, ktorých úhradu navrhovateľ požaduje priznať, keďže *„v danom prípade ide o predmet sporu, ktorým je sankcia vo výške 1.789 €. Z tohto dôvodu mal advokát počítať odmenu z uvedenej sumy, čo neurobil.“*

Ústavný súd stanovisko obecného zastupiteľstva zaslal na vedomie a prípadné vyjadrenie právneho zástupcovi navrhovateľa. Navrhovateľ sa podaním doručeným ústavnému súdu 12. novembra 2015 vyjadril k jednotlivým argumentom obecného zastupiteľstva. Vo vzťahu k argumentácii obecného zastupiteľstva týkajúcej sa jeho námietky o neprimeranosti a nesprávne určenej sankcii vo svojom vyjadrení uvádza, že *„...je na prvý pohľad zjavné, že jedna dvanásťina ročných príjmov z verejnej funkcie nemôže predstavovať sumu 1789 Eur, ak navrhovateľ začal vykonávať funkciu 15. 12. 2014. Suma 1789 Eur totiž aj podľa vyjadrenia obecného zastupiteľstva predstavovala mesačný plat a nie jednu dvanásťinu skutočných ročných príjmov z verejnej funkcie. Preto je potrebné, aby ústavný súd o návrhu rozhodol tak, že mu vyhovie. Obecné zastupiteľstvo ďalej uviedlo, že mu nepatrí komentovať neprimeranosť výšky sankcie vyplývajúcej zo zákona. V tejto časti plne zotrvávame na návrhu, v ktorom sme poukázali na to, že*

princíp primeranosti sankcie za protiprávne konanie vychádza z Ústavy SR... rozhodnutie obecného zastupiteľstva porušilo princíp právneho štátu, v ktorom je obsiahnutý aj princíp primeranosti sankcie za protiprávne konanie. Sankcia vo výške mesačného platu (1 789 Eur) za deň omeškania so splnením zákonnej povinnosti, ktorej omeškanie nemalo žiadne následky na ochranu verejného záujmu, je na prvý pohľad zjavne neprimeraná.“.

Na obranu svojho tvrdenia o odňatí možnosti vyjadriť sa k veci navrhovateľ poukazuje na skutočnosť, že *„Pri formulácii tohto návrhu bolo vychádzané z obsahu zápisníc, v ktorých skutočnosť, či vo veci bol navrhovateľ vyzvaný alebo nie, nie je zaznamenaná.“.*

K námietke obecného zastupiteľstva o nesprávnom výpočte trov konania, ktorých úhradu navrhovateľ požaduje uhradiť, odkazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 125/07 zo 4. októbra 2007, v ktorom sa posudzovala podobná otázka a úhrada trov konania bola priznaná spôsobom výpočtu, ktorý vychádza zo skutočnosti, že predmet konania pred ústavným súdom je nevyjadriteľný v peniazoch. Navrhovateľ si zároveň uplatnil úhradu trov konania za podané stanovisko, takže celková suma úhrady trov konania, ktorých zaplata sa domáha, predstavuje 444,66 €.

Po doručení vyjadrení účastníkov konania bolo uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 463/2015-28 z 2. decembra 2015 konanie o návrhu navrhovateľa prerušené, pričom označeným uznesením bola zároveň sudcovi spravodajcovi uložená povinnosť vypracovať a predložiť plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov podľa § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže v súvislosti s otázkou právomoci ústavného súdu preskúmať v rámci konania o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov aj správnosť výšky uloženej verejnému funkcionárovi dospel k právnym názorom, ktoré sú odchylné od právnych názorov, na ktorých sú založené niektoré doterajšie porovnateľné rozhodnutia iných senátov ústavného súdu.

Plénum ústavného súdu na neverejnom zasadnutí 3. februára 2016 na základe návrhu II. senátu ústavného súdu uznesením sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 v súlade s § 6 zákona o ústavnom súde prijalo k predloženej otázke toto stanovisko:

„Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov preskúmava aj správnosť výšky pokuty uloženej verejnému funkcionárovi.“

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd uznesením sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 z 3. februára 2016 prijal stanovisko k právnemu problému, ktorý tvorí podstatu argumentácie navrhovateľa v zmysle § 111 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, odpadla prekážka, pre ktorú ústavný súd konanie vedené pod sp. zn. II. ÚS 463/2015 prerušil, a preto v ňom aj bez návrhu pokračoval.

III.

Skutkové východiská relevantné pre rozhodovanie ústavného súdu

Z obsahu návrhu vrátane jeho príloh, ako aj z obsahu predložených listín a audiozáznamu zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Markušovce, ktoré sa uskutočnili 21. apríla 2015 a 6. mája 2015, týkajúcich sa konania obecného zastupiteľstva vo veci ochrany verejného záujmu proti navrhovateľovi ústavný súd zistil tento skutkový stav relevantný pre svoje rozhodnutie:

1. Navrhovateľ sa ujal funkcie starostu obce Markušovce zložením sľubu na zasadnutí obecného zastupiteľstva 15. decembra 2014. Uznesením obecného zastupiteľstva č. 4/2014 z 15. decembra 2014 mu bol zároveň určený v súlade s § 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platových pomeroch starostov obcí“ alebo „zákon č. 253/1994 Z. z.“) plat v sume 1 789 € mesačne s účinnosťou od 15. decembra 2014.

2. Zo zápisnice z 3. zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Markušovce, ktoré sa konalo 21. apríla 2015, vyplýva, že obecné zastupiteľstvo prijalo uznesenie č. 33/2015, ktorým

- zobralo na vedomie správu zo zasadnutia komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, ktoré sa konalo 19. marca 2015,

- konštatovalo porušenie povinnosti navrhovateľa vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu,

- schválilo začatie konania podľa čl. 9 ods. 10 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov a

- uloženie pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vo výške 1 789 €, teda v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára (starostu obce).

3. Navrhovateľ ako starosta obce výkon uznesenia obecného zastupiteľstva č. 33/2015 pozastavil podľa § 13 ods. 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Obecné zastupiteľstvo následne uznesenie č. 33/2015 potvrdilo na rokovaní obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 6. mája 2015.

4. Z audiozáznamu rokovania obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 21. apríla 2015, vyplýva, že k návrhu uznesenia obecného zastupiteľstva č. 33/2015 sa uskutočnila rozprava, v rámci ktorej vystúpil so svojou obranou aj navrhovateľ tvrdiac, že si je vedomý nedodržania povinností, ktoré pre neho ako verejného funkcionára vyplývajú z ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keďže oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „písomné oznámenie“) podal až 15. januára 2015, zároveň však obecné zastupiteľstvo požiadal o zváženie možnosti pokutu neudelieť s prihliadnutím na to, že svoje povinnosti neporušil úmyselne. Z príslušnej časti audiozáznamu z rokovania obecného zastupiteľstva, ktoré sa uskutočnilo 6. mája 2015, vyplýva, že navrhovateľ dostal možnosť opätovne sa vyjadriť ku skutočnostiam týkajúcim sa nedodržania povinností vyplývajúcich z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane

verejného záujmu, ktorú využil, keď obecné zastupiteľstvo oboznámil s tvrdením, že lehota na splnenie povinností bola podľa jeho názoru dodržaná.

5. Napadnutým rozhodnutím obecné zastupiteľstvo rozhodlo, že navrhovateľ porušil povinnosť predložiť písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v lehote 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie a za porušenie tejto povinnosti mu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu uložilo pokutu vo výške 1 789 €.

6. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva vyplýva, že porušenia povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa navrhovateľ mal dopustiť tým, že hoci sa výkonu verejnej funkcie starostu obce ujal 15. decembra 2014, lehotu 30 dní odo dňa prevzatia funkcie starostu na podanie písomného oznámenia nedodrжал, keďže písomné oznámenie podal prostredníctvom Pošty v Trnave až 15. januára 2015.

IV.

Ústavnoprávne východiská pre rozhodovanie ústavného súdu

Základné ústavnoprávne východiská pre rozhodovanie o návrhu navrhovateľa tvoria popri relevantnej ústavnej a zákonnej úprave právne závery vyslovené v uznesení pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 z 3. februára 2016, ako aj právne názory vyslovené v doterajšej judikatúre ústavného súdu, ktoré sú aplikovateľné na vec navrhovateľa.

Pokiaľ ide o platnú právnu úpravu, na vec navrhovateľa sú v prvom rade aplikovateľné príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu [najmä čl. 2 ods. 1 písm. o), čl. 3 ods. 1 písm. b), čl. 7 ods. 1, čl. 7 ods. 5 písm. a), čl. 9 ods. 1 písm. b), čl. 9 ods. 2 písm. a), čl. 9 ods. 6, čl. 9 ods. 10 písm. a), čl. 9 ods. 15 a čl. 10 ods. 3], ako aj príslušné ustanovenia zákona o ústavnom súde (§ 73a a § 73b), ktoré musí ústavný súd interpretovať a aplikovať ústavne konformným spôsobom. Relevantným podkladom pre

rozhodovanie ústavného súdu sú tiež príslušné ustanovenia zákona č. 253/1994 Z. z., a to najmä § 2 ods. 1, 3 a 4, ako aj § 3 ods. 2.

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. o) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa tento ústavný zákon sa vzťahuje aj na funkcie starostov obcí.

Podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je na účely tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1.

Podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie

a) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností podľa čl. 5 ods. 1 a 2,

b) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára,

c) aké má funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a v orgánoch iných právnických osôb; taktiež uvedie, z ktorých uvádzaných funkcií má príjem, funkčné alebo iné požitky,

d) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností, v ktorých vykonávaní verejný funkcionár pokračuje aj po ujatí sa výkonu funkcie verejného funkcionára,

e) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

Verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie, aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere,

obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára.

Podľa čl. 7 ods. 5 písm. a) prvej vety ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie... Oznámenie podľa odseku 1 podáva starosta obce komisii obecného zastupiteľstva.

Podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vykonáva obecné zastupiteľstvo, ak ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. o) a p), t. j. aj vtedy, ak ide o starostu obce.

Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom.

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, ak ide o porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 v lehote ustanovenej v čl. 7.

Podľa čl. 9 ods. 15 ústavného zákona ochrane verejného záujmu na účely tohto ústavného zákona sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie...

Podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu proti rozhodnutiu orgánu podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) až d) môže dotknutý verejný funkcionár do 15 dní od doručenia rozhodnutia, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie alebo ktorým bola uložená pokuta, podať návrh na preskúmanie rozhodnutia na Ústavný súd Slovenskej republiky. Podanie návrhu má odkladný účinok. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takého rozhodnutia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Citované ustanovenia čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu zakladajú právomoc ústavného súdu rozhodnúť o návrhu navrhovateľa na preskúmanie napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Podrobnosti o konaní v zmysle štvrtej vety citovaného čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu upravuje zákon o ústavnom súde v ustanoveniach § 73a a § 73b.

Podľa § 73a ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde konanie sa začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov. O podaní návrhu platí § 20. K návrhu sa pripojí napadnuté rozhodnutie orgánu podľa odseku 1.

Podľa § 73b ods. 1 zákona o ústavnom súde účastníkom konania je navrhovateľ a orgán, ktorý vydal rozhodnutie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa § 73b ods. 2 zákona o ústavnom súde o návrhu koná a rozhoduje senát ústavného súdu na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Podľa § 73b ods. 4 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu je konečné.

V súlade s § 2 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z. funkcia starostu je verejná funkcia, ktorá sa nevykonáva v pracovnom pomere. Výkon tejto funkcie je nezlučiteľný s funkciami podľa osobitného predpisu a s výkonom práce zamestnanca obce.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 253/1994 Z. z. starosta sa počas výkonu funkcie na účely tvorby a použitia sociálneho fondu a na účely zabezpečovania stravovania a prispievania na stravovanie posudzuje ako zamestnanec v pracovnom pomere.

Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 253/1994 Z. z. obec vo vzťahu k starostovi na účely uvedené v odseku 3 vystupuje ako zamestnávateľ.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. plat podľa odseku 1 patrí starostovi odo dňa zloženia predpísaného sľubu.

Podľa § 6 zákona o ústavnom súde senát, ktorý v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou dospeje k právnemu názoru odchylnému od právneho názoru vyjadreného už v rozhodnutí niektorého zo senátov, predloží plénu ústavného súdu návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov. Plénum ústavného súdu rozhodne o zjednotení odchylných právnych názorov uznesením. Senát je v ďalšom konaní viazaný uznesením pléna ústavného súdu.

Z citovaného § 6 zákona o ústavnom súde vyplýva, že právne záväzným východiskom pre rozhodovanie ústavného súdu o návrhu navrhovateľa sú aj právne názory vyslovené v uznesení pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 z 3. februára 2016, a to nielen právny záver vyslovený v jeho výroku („Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov preskúmava aj správnosť sumy pokuty uloženej verejnému funkcionárovi“), ale aj právne názory vyslovené v jeho odôvodnení.

Z výroku i odôvodnenia uznesenia pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 z 3. februára 2016 v prvom rade vyplýva, že predmetom konania o preskúmanie rozhodnutia vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nie je len posúdenie konania verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ako by mohlo vyplývať z doslovného výkladu § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde. V kontexte s dikciou čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu („môže podať... návrh na preskúmanie rozhodnutia...“) a právnymi závermi, ku ktorým dospelo plénum ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PLz. ÚS 1/2016, je predmetom tohto konania komplexné preskúmanie napadnutého rozhodnutia vrátane preskúmania správnosti výšky pokuty uloženej dotknutému verejnému funkcionárovi v napadnutom rozhodnutí. Nad rámec označeného uznesenia pléna ústavného súdu považuje senát ústavného súdu rozhodujúci o návrhu navrhovateľa za vhodné na tomto mieste uviesť, že vzhľadom na požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí príslušných orgánov verejnej moci podľa čl. 9 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu môže v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci byť z hľadiska posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia relevantné aj posúdenie postupu príslušného orgánu verejnej moci, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

V súlade s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení uznesenia pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 z 3. februára 2016 ústavný súd v konaní o návrhu navrhovateľa považuje za potrebné zvýrazniť, že požiadavka komplexného preskúmania napadnutých rozhodnutí korešponduje materiálnemu prístupu k ochrane ústavnosti, ktorý štandardne

uplatňuje vo svojej rozhodovacej činnosti. Nevyhnutnosť zahrnúť do predmetu preskúmania ústavného súdu aj otázku správnosti výšky uloženej pokuty v konaní podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu navyše vyplýva aj z toho, že toto konanie je jednoinštančné, t. j. také, v ktorom je vylúčené podávanie ďalších (vnútroštátnych) opravných prostriedkov, pričom rozhodnutie ústavného súdu je v týchto veciach konečné. Táto skutočnosť vyžaduje od ústavného súdu zvlášť citlivý prístup pri hodnotení vytykaných nedostatkov napadnutého rozhodnutia s tým, že odmietnutie návrhu v časti týkajúcej sa vytykanej nesprávnosti rozhodnutia výboru pre nedostatok právomoci ústavného súdu by mohlo znamenať zásah do sféry regulovanej a chránenej predpismi najvyššej právnej sily, čím by mohlo dôjsť k spôsobeniu zásahu takej intenzity, ktorý by zakladal ich porušenie (porovnaj IV. ÚS 1/07, m. m. I. ÚS 57/07).

Už zvýraznený materiálny prístup ústavného súdu k ochrane ústavnosti vychádza z jeho stabilizovanej judikatúry, v ktorej uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, založené na interpretácii a aplikácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu a tiež toho, že pri riešení konkrétnych prípadov nemožno opomínať požiadavku, aby prijaté rozhodnutie (riešenie) bolo akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 95/08). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (m. m. IV. ÚS 71/2013). Zmysel a účel ústavného zákona o ochrane verejného záujmu spočíva predovšetkým v potrebe zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií, ktorý má zamedziť vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne postavenia s ňou spojeného, na osobný prospech (m. m. I. ÚS 82/07).

Pri interpretácii a aplikácii právnych predpisov sú všetky orgány verejnej moci povinné uplatňovať ich ústavne konformný výklad. Ide o požiadavku, ktorú možno minimálne nepriamo vyvodiť aj z čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v zmysle ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných

všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Ustanovenie čl. 152 ods. 4 ústavy má v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu v štruktúre ústavných noriem charakter generálneho princípu výkladu a uplatňovania práva (porovnaj napr. PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 21/08 alebo II. ÚS 148/06), pričom z jeho textu vyplýva, že sa vzťahuje aj na výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, t. j. aj príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu treba vykladať a uplatňovať tak, aby ich výklad a aplikácia boli v súlade s ústavou.

Zásadu ústavne konformného výkladu a aplikácie práva uplatnil ústavný súd najprv v konaní o súlade právnych predpisov, keď vyslovil tento právny názor: „Keď právnu normu možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy (teraz čl. 7) a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány majú vtedy ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou“ (PL. ÚS 15/98). Zásadu prednosti ústavne konformného výkladu ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb a právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady „vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“ (II. ÚS 148/06, m. m. IV. ÚS 96/07).

Ústavný súd konštatuje, že požiadavka materiálneho prístupu k ochrane práv navrhovateľa, ako aj požiadavka ústavne konformného výkladu relevantných právnych noriem je nepochybne prítomná aj pri preskúmaní ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva.

V.

Preskúmanie námietok navrhovateľa a právne závery ústavného súdu

V nadväznosti na uvedené skutkové a ústavnoprávne východiská je úlohou ústavného súdu v konaní o ochrane verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov preskúmať námietky navrhovateľa a posúdiť, či sú spôsobilé na to, aby na ich základe zrušil napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva z dôvodu, že

- konanie navrhovateľa nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu,

- postup obecného zastupiteľstva predchádzajúci vydaniu napadnutého rozhodnutia bol v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, alebo z dôvodu, že

- výška pokuty uloženej navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi nebola vypočítaná správne.

Vychádzajúc z časti I tohto nálezu možno sumarizovať námietky navrhovateľa proti napadnutému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva takto:

a) obecné zastupiteľstvo navrhovateľovi odňalo možnosť vyjadriť sa k veci, a teda postupovalo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu (ďalej len „prvá námietka“),

b) výška pokuty uloženej navrhovateľovi napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva je nesprávne vypočítaná (ďalej len „druhá námietka“),

c) výška pokuty uloženej navrhovateľovi v napadnutom rozhodnutí je zjavne neprimeraná (ďalej len „tretia námietka“).

Z argumentácie obsiahnutej v návrhu (pozri časť I tohto nálezu) možno vyvodiť, že navrhovateľ v zásade nenamieta, že povinnosť predložiť písomné oznámenie do 30 dní odo dňa, keď sa ujal funkcie starostu obce, si nesplnil včas. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že z hľadiska záveru obecného zastupiteľstva, že navrhovateľ konal v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, keďže si nesplnil včas povinnosť vyplývajúcu z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, je napadnuté rozhodnutie z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, t. j. z tohto pohľadu neexistuje dôvod na jeho zrušenie.

Vo vzťahu k prvej námietke, podľa ktorej obecné zastupiteľstvo navrhovateľovi odňalo možnosť vyjadriť sa k veci, ústavný súd konštatuje, že možnosť navrhovateľa vyjadriť sa k veci mu garantuje čl. 9 ods. 4 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, pričom ide o také právo, ktoré nepochybne požíva ústavnú ochranu, keďže ho vo svojej podstate možno považovať za špecifický prejav základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, konkrétne práva na spravodlivý proces v konaní o ochrane verejného záujmu, ktoré je upravené ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoje zistenia vyplývajúce z predloženého audiozáznamu z rokovaní obecného zastupiteľstva, podľa ktorých možno konštatovať, že obecné zastupiteľstvo navrhovateľovi poskytlo primeraný priestor na prezentovanie svojej obrany vo vzťahu k tvrdeniam o porušení povinnosti podať písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v lehote 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie starostu. Ústavný súd aj s prihliadnutím na stanovisko prezentované samotným navrhovateľom, v ktorom túto skutočnosť nepriamo potvrdil (vyjadrenie doručené ústavnému súdu 12. novembra 2015), dospel k záveru, že navrhovateľovi nebola obecným zastupiteľstvom odňatá možnosť vyjadriť sa k veci, a preto vyhodnotil prvú námietku navrhovateľa ako nedôvodnú.

V rámci svojej druhej námietky navrhovateľ tvrdí, že výška pokuta, ktorá mu bola uložená napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva, bola vypočítaná nesprávne. Navrhovateľ argumentuje s poukazom na čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, podľa ktorého sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie, pričom on začal vykonávať verejnú funkciu až 15. decembra 2014, keď sa ujal funkcie starostu obce Markušovce. Navrhovateľ tvrdí, že z dôvodu, že verejnú funkciu v roku 2014 vykonával len 17 dní, jeho ročný príjem za rok 2014 predstavuje sumu 981,06 €, a preto jeho mesačným platom v zmysle označeného ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu je jedna dvanástina zo sumy 981,06 € (teda zo sumy predstavujúcej reálny ročný príjem), t. j. 81,76 €. Navrhovateľ preto zastáva názor, že

obecné zastupiteľstvo nepostupovalo v súlade s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu, keď mu uložilo pokutu vo výške 1 789 €.

Ešte pred preskúmaním druhej námietky navrhovateľa ústavný súd v zhode so závermi vyjadrenými v uznesení pléna sp. zn. PLz. ÚS 1/2016 z 3. februára 2016 pripomína, že sa už vo svojej doterajšej judikatúre zaoberal nesprávnym postupom príslušného orgánu verejnej moci konajúceho vo veci ochrany verejného záujmu pri určovaní základu pre určenie pokuty, ktorý nezodpovedal príjmu verejného funkcionára za výkon verejnej funkcie za predchádzajúci kalendárny rok (pozri napr. I. ÚS 82/07). Podstata problému, ktorý nastolil navrhovateľ svojou námietkou o nesprávne vypočítanej výške pokuty uloženej mu napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva, spočíva v hľadaní odpovede na otázku, aký je ústavne konformný výklad textu „Na účely tohto ústavného zákona sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie...“, ktorý je obsiahnutý v čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že ústavne konformný výklad citovanej časti čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu tvorí ústavnoprávny základ pre správny, a teda ústavne akceptovateľný výpočet výšky pokuty uloženej dotknutému verejnému funkcionárovi v rozhodnutí vydanom podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona.

Pri výklade citovanej časti čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu možno očividne dospieť k dvom odlišným interpretačným záverom. Podľa prvého z nich sa na účely výpočtu výšky uloženej pokuty bude mesačný plat verejného funkcionára za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie vypočítavať z ideálneho ročného príjmu verejného funkcionára, t. j. takého ročného príjmu, ktorý by dotknutý verejný funkcionár dosiahol, ak by vykonával príslušnú verejnú funkciu celý rok a poberal by plat, ktorého výška bola ustanovená v súlade s dotknutými právnymi normami. Na základe citovaného textu ale možno dospieť aj k záveru, že za základ pre určenie výšky uloženej pokuty verejnému funkcionárovi sa nebude považovať ideálny ročný príjem dotknutého verejného funkcionára, ale len jeho reálny ročný príjem za výkon verejnej

funkcie za predchádzajúci kalendárny rok, čo v prípade navrhovateľa predstavuje sumu 981,06 €.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zastáva názor, že pri uplatnení požiadavky materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti a tiež požiadavky ústavne konformného výkladu právnych noriem a v konečnom dôsledku aj potreby zohľadňovať zmysel a účel právnych vzťahoch regulovaných ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu nemožno citovanú časť čl. 9 ods. 15 tohto ústavného zákona vykladať v prípade, že verejný funkcionár nevykonával verejnú funkciu počas celého predchádzajúceho kalendárneho roka (v okolnostiach posudzovaného prípadu len 17 dní) tak extenzívne, že by sa za mesačný plat verejného funkcionára na účely tohto ústavného zákona považovala jedna dvanástina z jeho ideálneho ročného príjmu, teda ročného príjmu, ktorý by dosiahol, ak by funkciu vykonával po celý rok.

V súvislosti s uvedeným právnym záverom ústavný súd nespochybňuje úmysel ústavodarcu obligatórne spojiť s nesplnením alebo porušením povinnosti alebo obmedzením ustanovených ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu právny následok spočívajúci vo forme sankcie – pokuty. Naopak, ústavný súd rešpektuje právne východisko, ktoré už vyslovil vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ústavný zákon o ochrane verejného záujmu ukladá povinnosti alebo obmedzenia adresované špecifickému okruhu osôb (verejným funkcionárom), pričom sankcie, ktoré možno v zmysle ústavného zákona uložiť (čl. 9 ods. 6, 8 a 10 ústavného zákona), plnia preventívno-represívny účel. Ich preventívno-represívny účel spočíva na jednej strane v tom, aby odradil verejného funkcionára od neplnenia alebo porušovania povinností alebo obmedzení ustanovených ústavným zákonom alebo zákonom (t. j. pôsobiť preventívne), ale zároveň aj sankcionovať, resp. potrestať (t. j. pôsobiť represívne) verejného funkcionára za dokonané nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom (m. m. II. ÚS 878/2014). Vychádzajúc však z prezumpcie racionálnosti ústavodarcu, ktorého súčasťou je pri materiálnom prístupe k právnemu štátu aj rešpektovanie zásady primeranosti uplatňovania sankčných ustanovení právnych predpisov, ktorá vo svojich dôsledkoch garantuje aj všeobecnú akceptovateľnosť rozhodnutí orgánov verejnej moci ako

spravodlivých, ústavný súd zastáva názor, že v posudzovanom prípade by uprednostnenie toho z dvoch do úvahy prichádzajúcich výkladov citovanej časti čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktorý je v neprospech navrhovateľa, vyvolalo zjavne neprimerané a v konečnom dôsledku (aj z pohľadu argumentácie navrhovateľa) nespravodlivé následky.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že výklad čl. 9 ods. 15 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktorý vo veci navrhovateľa uplatnilo obecné zastupiteľstvo, neprimerane preferuje represívny účel sankcie za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto ústavného zákona, a preto ho považuje z ústavného hľadiska za neudržateľný. Ústavný súd, majúci na zreteli svoju nezastupiteľnú funkciu orgánu verejnej moci, ktorý s konečnou platnosťou rozhoduje v opravnom konaní o správnosti, a tým aj ústavnej akceptovateľnosti rozhodnutí vydaných podľa ústavného zákona ochrane verejného záujmu, konštatuje, že v posudzovanom prípade malo obecné zastupiteľstvo pri ukladaní pokuty uplatniť ústavne konformný výklad čl. 9 ods. 15 tohto ústavného zákona, ktorý spočíva v tom, že za základ pre výpočet výšky pokuty sa bude považovať reálny príjem navrhovateľa za výkon funkcie starostu v predchádzajúcom kalendárnom roku, t. j. 981,06 €. Za týchto okolností jedna dvanástina (reálneho) ročného príjmu navrhovateľa za výkon funkcie starostu predstavuje sumu 81,76 €, čo je zároveň aj suma, v ktorej mu mala byť uložená pokuta za nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že druhá námietka navrhovateľa je opodstatnená, pričom tento právny záver zakladá aj dôvod na zrušenie tej časti napadnutého rozhodnutia, v ktorej je v nesúlade s požiadavkou ústavne konformného výkladu príslušných ustanovení ústavného zákona o ochrane verejného záujmu.

V rámci tretej námietky navrhovateľ vyslovuje názor, že sankcia uložená obecným zastupiteľstvom je zjavne neprimeraná, keďže splnenie povinnosti vyplývajúcej mu z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu omeškal len o jeden deň.

Ústavný súd v nadväznosti na argumentáciu navrhovateľa poukazuje na text ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, ktorý neumožňuje orgánu, ktorý rozhoduje o uložení sankcie (v prípade navrhovateľa obecnému zastupiteľstvu), a ani orgánu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku navrhovateľa (ústavný súd), zohľadniť pri svojom rozhodovaní konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu a primerane znížiť výšku pokuty vymedzenú v čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu z dôvodu, že uloženie povinnosť si dodatočne splnil (hoci aj hneď v deň, ktorý bezprostredne nasleduje po uplynutí dňa, v ktorý sa táto povinnosť mala splniť). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na právny záver, ktorý už vyslovil vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého je ústavný súd taktiež viazaný ústavou (čl. 2 ods. 2 ústavy), a teda nemá vo vzťahu k uloženej sankcii moderačné oprávnenie, a preto rovnako ako obecné zastupiteľstvo nemôže právne relevantným spôsobom rozlišovať medzi závažným a menej závažným porušením povinností vyplývajúcich pre verejného funkcionára z ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, a v nadväznosti na to prípadne znížiť pokutu, ktorá sa javí ako neprímerane vysoká. Rovnako tak ústavný súd nemôže pripísať na ťarchu obecného zastupiteľstva, že príslušné ustanovenia ústavného zákona o ochrane verejného záujmu interpretoval a aplikoval doslovne „pokuta sa ukladá“ (čl. 9 ods. 10 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu), a nie *contra legem* „pokutu možno uložiť“ (k tomu pozri m. m. IV. ÚS 69/2012). Z uvedených dôvodov ústavný súd tretiu námietku navrhovateľa vyhodnocuje ako nedôvodnú, zároveň však ale podotýka, že akceptácia jeho druhej námietky a predovšetkým jej právne dôsledky (bod 1 výroku tohto nálezu) do značnej miery zohľadňujú aj jeho argumentáciu o zjavne neprímeranej výške uloženej pokuty.

Sumarizujúc dosiaľ uvedené závery, ústavný súd v súlade s právomocou vyplývajúcou mu z čl. 10 ods. 3 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu a § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva v časti, v ktorej bola navrhovateľovi uložená pokuta nad sumu 81,76 €, zrušil (bod 1 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti ho potvrdil (bod 2 výroku tohto nálezu).

Napokon ústavný súd rozhodol v súlade s § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ako aj svojou doterajšou judikatúrou aj o tej časti návrhu navrhovateľa, ktorou sa domáhal úhrady trov konania v sume 444,66 € ako odmeny za tri úkony právnej služby.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839 €. Z toho 1/6 výpočtového základu za jeden úkon právnej služby pri zastupovaní pred ústavným súdom v roku 2015 predstavuje sumu 139,83 € [§ 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)].

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie návrhu) v súlade s § 1 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky v sume 279,64 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 8,39 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 296,44 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Za podanie navrhovateľa doručené 12. novembra 2015 vzhľadom na jeho obsah, ako aj vzhľadom skutočnosť, že navrhovateľ bol v konaní pred ústavným súdom len čiastočne úspešný, pričom navyše v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže, ale nemusí úhradu trov konania priznať, a to úplne alebo sčasti, ústavný súd úhradu nepriznal.

Pokiaľ obecné zastupiteľstvo argumentovalo nesprávnosťou výpočtu úhrady trov konania tak, ako ju predložil právny zástupca navrhovateľa v návrhu, ústavný súd poznamenáva, že tá je správna. Pri výpočte základnej sadzby za jeden úkon právnej služby vykonaný advokátom pri zastupovaní pred ústavným súdom platí, že základná sadzba

tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi; v ostatných prípadoch sa základná sadzba tarifnej odmeny určí podľa § 10 (§ 11 ods. 3 vyhlášky). V danej veci bolo predmetom konania pred ústavným súdom rozhodnutie orgánu samosprávy o uložení sankcie. Nešlo teda o konanie, predmetom ktorého by bola výška peňažného plnenia alebo cena práva (hodnota pohľadávky, hodnota záväzku ani hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa viedol spor alebo ktorej vydanie by bolo predmetom sporu), ktorých sa právna služba týka.

Pretože obecné zastupiteľstvo ako účastník tohto konania je zastupiteľským orgánom obce, bola ústavným súdom uložená povinnosť nahradiť trovy navrhovateľa obci, ktorá disponuje právnou subjektivitou. Obec je priznanú úhradu trov konania povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2016